

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 852. Ejecti à religione, fugitivi, apostatæ qui dicantur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

inferiori eorum, qui choro deputati ad gradum laicorum, ex gradu Scholasticorum in societate ad gradum coadjutorum temporalium & contra fieri potest hic transitus; quia id nullibi prohibeatum, & passim practicatur. Non enim per talem transitum mutatur religio; sed intra eandem observationem votorum exercitia & officia mutantur, & ad diversa ministeria fit applicatio. Ita Sotus de Just. L. 10. quest. 5. a. - circa finem. Azor. p. 1. L. 10. cap. 6. quest. 7. Sanch. L. 6. sum. cap. 7. num. 8. Castrop. tr. 16. d. 4. p. 16. §. 5. num. 11. Porro gravior causa adesse debet transiendi à superiore ad inferiorem, quamquam contra. Sufficit autem Vg. si ad literas addiscendas superioraque ministeria exercenda minus aptus, ad inferiora verò habilis existat, cum hæc mutatio religioni sit utilior; aut etiam si singulari affectu humilitatis ad illa inferiora feratur. Nunquam tamen talis translatio facienda transferendo

invito, nisi fortè ob delictum grave. Sanch. loc. cit. num. 81. tametsi Suar. tom. 4. de relig. tr. 10. Lib. 4. cap. 17. num. 9. a quod Castrop. loc. cit. videatur sentire contrarium in societate. Eam translationem necessariò faciendam à solo generali vel provinciali, cum consensu capituli; quia res gravis est, ut vult Sanch. loc. cit. sed fieri posse ab immediato superiore, præsertim, cum translatio ab eo facta, si ita videatur, revocari possit à generali vel provinciali; censeat Castrop. loc. cit. num. 12. Et hæc præsciendò à contraria consuetudine & ordinatione alicujus religionis. Nam in societate Jesu hæc translatio reservata soli generali, ut Sanch. loc. cit. solumque permittitur provinciali intra biennium eos, qui indifferenter recepti, applicare gradui scholasticorum vel laicorum. Quæ tamen non est translatio ab uno gradu ad alium, sed unius determinatio, ut bene Castrop. loc. cit.

CAPUT V.

De professis ejectis, fugitivis, apostatis.

Quest. 853. Ejecti à religione, fugitivi, apostatae quinam dicantur.

1. **R**esp. ad primum: Ejecti à religione dicuntur, qui non spontaneè, sed ob culpam suam expulsi sunt. Sylv. V. apostasia. n. 9. in fine. Tambur. de jure Abbat. Tom. 3. d. 8. qu. 1. n. 8. Pirh. h. t. n. 186. in fine.

2. Resp. ad secundum: fugitivi ii proprie vocantur, qui sine licentia superiorum ab ordine vel monasterio, ut extra eorum potestatem & obedientiam liberè vagentur, ad tempus recedunt, cum animo tamen redeundi. Sylv. l. c. quest. 4. Sanch. L. 6. mor. c. 8. n. 2. Azor. p. 1. L. 12 c. 16. q. 1. Rodriq. reg. 99. tom. 1. q. 30. a. 1. Pirh. l. c. Reiffenst. h. t. n. 247. His etiam, non quidem de jure communi, quo permissum fugere ad superiorem majorem juxta L. qui sit fugitivus, ff. de adulter. edit. & novel. 17. §. si tibi quoque, quo recurrens ad principem non punitur. Sed jure novo Tridentini accensentur primò fugitivi, qui à suis conventibus sine licentia superioris recedunt prætextu adeundi suos superiores aliores (etiam sedem apostolicam ut constat ex constituto Sixti V. cum de omnibus. & eidem constitutioni annexa. ad Romanum spectat) dum sess. 25. c. 4. de regul. elicet, nec liceat regularibus a suis conventibus recedere, etiam prætextu superiores suos accedendi, nisi ab iisdem missi aut vocati fuerint; qui vero sine prædicto mandato in scriptis obtento repertus fuerit ab ordinario locorum tanquam desoror sui instituti punitur. Quod ipsum tamen decretum quodam licentiam illam obtentam in scriptis ita juxta citat. Bullam Sixti V. cum omnibus & constituto. Eiusdem ad Romanum spectat, limitandum monet Reiffenst. n. 250. ut locum non habeat, si recedens talis ad superiores sit vir satis cognitus, ita ut proinde indiscretè agant ii superiores locales, qui à viro omnibus noto & omni exceptione majore similem licentiam exigant, multoque magis, si eum ut fugitivum tractare velint. Limitan-

dum quoque juxta Navar. in comment. 3. de regul. num. 51. ad 4. Azor. loc. cit. cap. 11. quest. 7. Sanch. cit. c. 8. n. 17. & 18. quos citant & sequuntur Pirh. n. 187. Wielt. n. 145. ita, ut locum non habeat in iis, qui à superiore iniquè tractantur & vexantur; hi enim, si aliud remedium non habeant, licite fugere possint à monasterio, inscio vel etiam invito superiore immediato majorem alium adeundi gratià, ut per illum ab iniqua oppressione liberentur; cum cuivis naturali & omni jure concessum se adversus vim & vexam injustam tueri, juxta loc. cit. vim. ff. de f. & f. & cap. 3. de sent. excomm. adeoque & talibus religiosi; unde desertores seu instituti non sint, nec pœnas apostatarum incurrant, modò certò & evidenter constet, & probari possit, illos injustè vexari à suo superiore, nec superesse aliud remedium, quàm superiorem prælatum adire. Verùm huic limitationi videtur non esse locus, habendosque adhuc tales pro fugitivis, nisi in scriptis licentiam discedendi habeant, vel probare possint, se eam petivisse, & tamen non obtinuisse. Dum Sixtus in constituto. sua ad Romanum spectat §. 20. inquit: Quòd si dicerent, se ad apostolicam sedem confugere ob gravamina sibi à suis superioribus illata, & ideo ab ipsis superioribus licentiam & literas obtinere non potuisse, non propterea ullo modo recipi valeant, nisi fide dignorum testimonio de petita ab eis licentia, & per superiores negata constiterit. Prout hæc verba contra Pirh. citatosque ac eo AA. obmovent. Donat. pr. regul. tom. 1. cr. 7. quest. 1. Reiffenst. h. t. num. 249. Adherentes dictam constituto, Sixti V. nec à Tridentino, nec ab alio Pontifice revocatum esse.

3. Dicitur autem in definitione fugitivorum: qui animo redeundi recedunt: accensentur, si quidem adhuc fugitivi, & nequaquam apostatis veris, proprie & strictè talibus, qui licet dimisso habitu animo vagandi & vivendi permanenter extra religionem longo tempore v.g. tribus vel

vel quatuor annis, vel indeterminatè, donec aliquod diuturnum negotium perfecerint, retineant tamen semper re ipsa animum redeundi & non excutiendi omnino jugum religionis, quamvis præsumantur ex tam diuturna in fuga perseverantia (quæ quanta ad talem præsumptionem requiratur prudentum iudicio æstimandum relinquatur ut Suar. tom. 4. de relig. cap. 1. num. 25. Tambur. de jur. Abb. tom. 3. d. 8. quest. 1. num. 13.) animum hunc non habuisse aut deposuisse, reputentur quoque in foro externo apostata & ut tales puniantur, & si tales in foro conscientie non sint, nec pœnis iure statutis in eo teneantur. Ita tenent Wiestn. h. t. num. 145. cum Castrop. tr. 16. d. 4. p. 16. num. 4. Ubi etiam rationem & differentiam assignat, cur potius is, qui constitutus in sacris habitum clericalem dimittit, assumpto gestatoque habitu laicali sufficiente tempore, ut communiter reputetur Laicus, sit verus apostata ab Ordine Clericali, quàm is, qui demisso habitu extra monasterium vagans sit verus apostata ab Ordine religioso. Respondet quoque ad illud; veram apostasiam à fide & gratia incurri, etsi retineatur animus redeundi ad priorem statum; quod fides & gratia, cum non respiciant tempus integrè & completè, unteo instante deperdantur; religiosus verò status, cum respiciat tempus totius vitæ (nam pro omni eo promissa est obedientia) non potest censeri quis integrè & completè recedere, qui animum habet limitato tantum tempore illum relinquendi. Unde cum Suar. dum huiusmodi fugitivos apostatis accenset, nomen fugitivi & apostatae latius accipere necesse habet, prout nimirum nomine fugitivorum comprehenduntur recedentes ab ordine, sive cum sive sine animo redeundi, ut videre est apud Pirh. n. 186.

4. Resp. ad tertium apostata ab ordine religioso proprie & stricte talis est, qui ab ordine recedit animo penitus excutiendi jugum religionis, & nunquam ad eam redeundi. Cajet. 2. 2. quest. 12. art. 1. dic. 2. Less. L. 2. c. 41. n. 109. Azor. p. 1. L. 12. c. 16. qu. 1. Sanch. L. 6. mor. c. 8. n. 2. Castrop. l. c. n. 2. Roder. 99. reg. tom. 1. q. 30. n. 1. Pirh. l. c. cum communi. Ita ut tota ratio formalis apostasie consistat in dicto recessu sine animo redeundi unquam. Nec refert, an cum, an sine habitu religioso discedat & vagetur extra religionem. Donat. l. c. tr. 6. qu. 2. Pignat. tom. 7. consult. 68. num. 5. Sanch. loc. cit. num. 3. Castrop. rodrig. LL. cit. cum habitus non faciat monachum, sed professio regularis. c. porrectum h. t.

Quest. 854. Professus an ejici possit è religione

1. Resp. posse valide professos ex justa legitimaque causa ejici è religione tanquam certissimum est, & communi praxi omnium religionum firmatum tenent D. Th. quodlib. 12. a. ult. Nav. comment. 2. de regul. n. 33. Azor. p. 1. L. 12. c. 16. qu. 2. Molin. de just. tom. 1. tr. 2. d. 140. circa finem. Less. Lib. 2. c. 41. num. 106. Sanch. L. 6. sum. c. 9. n. 1. Suar. tom. 4. de relig. tr. 8. L. 3. c. 4. n. 2. Laym. L. 4. sum. tr. 5. c. 13. n. 1. Castrop. tr. 16. d. 4. p. 19. n. 2. Barbof. in c. 24. h. t. n. 5. Pirh. h. t. n. 194. contra Abb. in c. cum ad monasterium de stat. monach. n. 13. Cardin. in Clem. 1. eodem §. quia vero n. 5.

Grassius p. 1. decis. Lib. 3. c. 5. num. 145. alique apud Sanch. l. c. quorum sententiam asserit Castrop. l. c. n. 1. pro eo casu, quo expellendus expulsionem resistens, affirmaret, se paratum corrigi debitamque poenam sustinere, approbari à Sylv. V. religio. 6. §. 17. Armill. cod. §. ult. aliisque gravibus DD. eo nixos fundamento, quod c. fin. h. t. præcipiatur praelatis ejectos & fugitivos querere & reducere, unde rectè deduci videtur, eos non debere ejici. Alias rationes pro hac sententia vide apud Castrop. l. c. ab eo dilatas. Verùm Contrarium clare, etiam adjecta ratione, apparet ex jure antiquo & novo. Ut dum can. 16. caus. 24. q. 3. dicitur: *Resecanda sunt putridæ carnes, & scabiosa ovis à caulis repellenda, ne tota domus massa, corpus & pecora ardeant, corrumpantur, putrescant, & pereant* &c. & can. 34. ead. caus. §. 9. ubi: *ut his, quibus prodesse non potuit correctio, non parcat abscissio, oportet enim meminisse mandati, quo ab ipsa veritate præcipitur, ut si nos oculus aut pes, aut dextera scandalizaverit manus, à corpore auferatur* &c. Idemque patet ex omnium religiosorum ordinum constitutionibus ab ipsis earum SS. Fundatoribus inductis. à S. Basil. in reg. 28. ex fusius Dissut. à S. Benedicto in reg. sua q. 28. S. August. in sua. c. 20. S. Hieron. relatus in cit. can. resecanda q. 3. Dominic. d. 1. c. 19. suarum consil. S. Francisc. in sua reg. cap. 13. S. Ignat. 2. p. consil. c. 1. §. 1. Ac denique ex ratione, dum nimirum bonum communi religio, cui expedit illa expulsio, præferendum bono singulari. His non obstante c. fin. h. t. utpote cujus diversæ ab intento ad adversarii sensu dantur interpretationes, de quibus paulò post separata erit quest. Neque can. impudicas & can. si quis sacro 27. qu. 1. ubi vetantur ejici moniales professæ. Ad hoc siquidem mox quoque responditur speciali quest. desuper instituta.

2. Dixi: *valide professi*: potest enim & nulliter professus ejici, non alio tamen modo & tempore, quàm quo ipse nulliter professus contra religionem reclamare potest, nempe intra quinquennium; & cum interventu Ordinarii; cum religio & religiosus sint correlativa. Quod autem de uno correlativum dispositum, trahitur etiam ad alterum. Ita Reiffensl. h. t. num. 238. cum Bordon. de profess. regul. c. fin. & var. resol. 23. num. 6. & Donat. pr. regul. tom. 2. tr. 12. quest. 35. qui etiam id confirmat Decreto Urbani VIII. desuper edito. Uti etiam Pignat. tom. 1. consult. 89. num. 17. inter plures alias declarationes Cardinalium pro hoc recitat editam 16. Decemb. 1617. in hæc verba: *Eminentissimi Patres S. Concilii Trid. interpretes ex communi omnium sententia censuerunt Decretum Eiusdem S. concilii c. 19. sess. 25. de regul. vendicare sibi locum, non modo, cum professus nullitatem suæ professionis allegat, causasque deducat, verùm etiam, cum superiores ipsi ex se illum ejicerent tanquam nulliter professum.*

Quest. 855. Quæ sit causa legitima ejiciendi professos.

Resp. causæ hæc sunt sequentes. Primò, si committat crimen grave, infamè vel graviter scandalosum & nocivum propter quod sine gravi ordinis detrimento & infamia in eo tolerari nequit Pirh. h. t. num. 105. Barbof. inter cetera crimina enumerans ex Mirand. tom. 1. q. 52. a. 1. vari.